Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget

Handleplan mod negativ social kontrol 2027-2030

Indhold

Introduktion ... **3**
Hvorfor forebygge negativ social kontrol? ... 3
Hvad ved vi? ... 5
Handleplanens mål og fokus ... 6
Oversigt over indsatser ... 7
Handleplanens ramme ... 8
Økonomi ... 9
Indsatsområde 1: Rettigheder og handlemuligheder ... **10**
Indsatsområde 2: Udøverperspektiv og kollektive dynamikker ... **13**
Indsatsområde 3: Beskæftigelse ... **16**
Indsatsområde 4: Videns- og kompetenceløft ... **19**
Opfølgning på handleplanen ... **22**
Referencer ... **23**

Introduktion

Med Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalgets handleplan mod negativ social kontrol 2027-2030 vil udvalget forebygge og bekæmpe negativ social kontrol i Københavns Kommune og iværksætte konkrete indsatser til hjælp for københavnere, der er udsat for negativ social kontrol.

Hvorfor en indsats mod negativ social kontrol?

Alle københavnere – uanset baggrund – skal have mulighed for at udfolde sig som frie og lige borgere. Den grundværdi er det centrale omdrejningspunkt for denne handleplan. Negativ social kontrol er kendetegnet ved det modsatte – nemlig at indskrænke den enkeltes selvbestemmelse og rettigheder, hvilket kan føre til mistrivsel og hindre aktiv samfundsdeltagelse. Det gælder barnet, som ikke må deltage i fritidsaktiviteter og have venner af det modsatte køn eller af en anden etnisk baggrund. Det gælder den unge, som ikke frit må vælge kæreste eller ægtefælle, og hvis adfærd kontrolleres af såvel familien som andre elever på skolen. Og det gælder kvinden, som ikke må deltage på arbejdsmarkedet og opnå økonomisk uafhængighed.

Negativ social kontrol kan være vanskeligt at gøre op med, fordi det handler om værdier om køn, kultur, religion og seksualitet og er knyttet op på forhold som loyalitet, identitet og tilhørsforhold.

Alle københavnske børn og unge skal trives og have mulighed for at udvikle deres potentiale.

Alle københavnere skal opleve selvbestemmelse over egne livsvalg og have mulighed for deltage i og bidrage til fællesskabet i København.

Derfor skal negativ social kontrol forebygges og bekæmpes.

Og for den, som udsættes for negativ social kontrol, kan det være svært at italesætte og sige fra, da udøverne af kontrollen er nære og loyalitetsfordrende relationer som forældre, søskende, ægtefællen, ens netværk, venner mv. En indsats mod negativ social kontrol kræver derfor initiativer, der både styrker individets handlemuligheder og udfordrer de kollektive mekanismer bag kontrollen.

Det kræver tid og faglig opmærksomhed at opbygge den nødvendige tillid og relation, der gør, at forældre føler sig trygge i at søge hjælp, når de oplever udfordringer i børneopdragelsen og fx er splittet mellem forventninger til et børneliv i det danske samfund, og netværket eller baglandets forventninger og pres. At børn og unge tør betro sig til læreren eller klubpædagogen, når de oplever pres og kontrol hjemmefra. At borgere på jobcentret oplever, at sagsbehandleren kan forstå deres livssituation og har redskaberne til at hjælpe borgerne i at navigere i det forventningspres, som kommer fra familie og omgangskreds. Det er derfor en grundforudsætning for indsatsen, at fagpersoner er i stand til at genkende bekymringstegn på negativ social kontrol og kan handle rettidigt og hensigtsmæssigt, når de møder børn, unge eller voksne, som udviser disse tegn.

Handleplanen tager afsæt i følgende definitionen af negativ social kontrol fra Barnets lov:

Negativ social kontrol anvendes oftest om handlinger, som et fællesskab anvender til at regulere og/eller sanktionere individets adfærd i henhold til fællesskabets normer. Negativ social kontrol kan blandt andet komme til udtryk som begrænsning af individets muligheder for at træffe alderssvarende valg for sit eget liv, herunder socialt liv, fritidsinteresser, seksualitet, krop, uddannelse og job, fastholdelse i uønskede relationer og gennem isolation og overvågning. Negativ social kontrol kan have en karakter eller et omfang, hvor den falder inden for straffelovens definition på psykisk vold. Når reguleringen og/eller sanktioneringen medfører begrænsning af individets rettigheder, trivsel eller alderssvarende udvikling, bliver den negativ.

Definitionen uddybes i Københavns Kommunes beredskabsplan for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter som følger:

Negativ social kontrol findes inden for alle etniciteter, religioner, kulturer og samfundslag. Negativ social kontrol anvendes i æresrelaterede konflikter, men kan også findes i konflikter, der ikke er æresrelaterede jf. ovenstående definition. Nærværende beredskab vedrører alle former for negativ social kontrol – dvs. også tilfælde, hvor den negative sociale kontrol ikke er udtryk for eller i sammenhæng med en æresrelateret konflikt.

Hvad ved vi?

Negativ social kontrol kan forekomme inden for alle etniciteter, religioner, kulturer og samfundslag. Aktuelle data peger imidlertid på, at unge med ikke-vestlig baggrund i markant højere grad end andre unge oplever negativ social kontrol. Det gælder i København, hvor kommunens seneste medborgerskabsundersøgelse viser (2021), at knap hver fjerde (24 pct.) københavner med ikke-vestlig baggrund i aldersgruppen 18-29 år oplever negativ social kontrol ift. valg af ægtefælle og kæreste. Det tilsvarende tal for københavnere med etnisk dansk eller vestlig baggrund er 4 pct. Tilsvarende har langt hovedparten af de 359 personsager, som Etnisk Konsulentteam i Socialforvaltningen[1] har været inde over i 2025, omhandlet borgere med ikke-vestlig baggrund. Samme tendens ses også i det nationale integrationsbarometer og landsdækkende omfangsundersøgelser. Det nationale videnscenter mod æresrelaterede konflikter (MÆRK) har kortlagt, at forskning og praksis om negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter i Danmark viser, at problemet særligt er udbredt blandt familier med oprindelse i MENAPT-landene[2], hvor flertallet har muslimsk baggrund[3] .

Undersøgelser viser desuden, at det særligt er kvinder, der er udsat for negativ social kontrol. I 2025 omhandlede 70 pct. af sagerne til Etnisk Konsulentteam kvinder. En kortlægning fra 2020 om negativ social kontrol som barriere for etniske minoritetskvinders beskæftigelse viste, at hver tredje af de adspurgte jobkonsulenter i København har haft kontakt med kvinder, som direkte gav udtryk for pres fra ægtefælle eller familie ift. arbejdsmarkedsrådighed. I perioden 2021-2025 har social kontrol-vejlederne i Jobcenter København modtaget 665 konkrete borgersager med bekymring om negativ social – heraf godt 16 pct. alvorlige i form af fysisk vold, overgreb mv.

Negativ social kontrol er et efterhånden veldokumenteret fænomen, som kræver aktiv handling at forebygge og bekæmpe, så det ikke reproduceres blandt nye generationer.

[1] Etnisk Konsulentteam er kommunens ekspertberedskab i sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol i Socialforvaltningen. Etnisk konsulentteam og Sikkerhedskonsulenterne havde samlet 616 sager i 2024.

[2] Med MENAPT-baggrund menes indvandrere og efterkommere fra Mellemøsten, Nordafrika, Afghanistan, Pakistan og Tyrkiet

[3] MÆRK 2026: Styrket integrationsfaglighed i det sociale arbejde

Handleplanens mål og fokus

Med Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalgets handleplan mod negativ social kontrol 2027-2030 vil udvalget sætte ind med en række tiltag mod negativ social kontrol blandt børn, unge, voksne og forældre. Det vil ske igennem fire indsatsspor, som til sammen udgør en helhedsorienteret tilgang i forebyggelsen og bekæmpelsen af negativ social kontrol. De fire spor har til formål at:

1. Øge rettighedskendskab og viden om handlemuligheder blandt børn, unge og voksne
2. Styrke fokus på udøvere af negativ social kontrol og de kollektive dynamikker
3. Bekæmpe negativ social kontrol som barriere for beskæftigelse
4. Styrke videns- og kompetencesporet for fagpersoner i Københavns Kommune

Oversigt over indsatser

1 Rettighedskendskab og handlemuligheder

a) Rettighedsindsats på grundskoler (herunder fri- og privatskoler)
b) Rettighedsindsats på udvalgte ungdomsuddannelser
c) Oplysning om rettigheder og ligestilling for voksne
d) Oplysningsindsats med kommunalt fortællerkorps

Vision: Alle borgere skal kende deres rettigheder og handlemuligheder og have adgang til støtte til at leve et frit liv uden negativ social kontrol.

Målgruppe: Børn, unge, forældre og voksne.

2 Udøverperspektiv og kollektive dynamikker

a) Børn- og ungeindsats på skoler og ungdomsuddannelser med fokus på udøvervinklen
b) Dialogindsats for voksenmål-gruppen med fokus på kollektive dynamikker
c) Forebyggelse og håndtering af modstand og tavshedskultur blandt fagpersoner

Vision: Alle borgere skal kunne indgå i fællesskaber uden negativ social kontrol, sanktioner eller pres, der begrænser deres livsvalg, selvbestemmelse og frihed.

Målgruppe: Børn, unge, voksne og fagpersoner.

3 Beskæftigelse

a) Styrket social kontrol-vejlederindsats på jobcentret
b) Øget samarbejde med civilsamfundsorganisationer
c) Fokus på brug af mentor og efterværn

Vision: Alle borgere skal have reel mulighed for at indgå i arbejds- og uddannelsesfællesskaber og forsørge sig selv uden begrænsninger fra negativ social kontrol.

Målgruppe: Unge og voksne.

4 Videns- og kompetenceløft

a) Differentieret opkvalificering af fagpersoner
b) Øget koordinering og vidensdeling
c) Løbende inddragelse af civilsamfundet
d) Styrket opfølgning og vidensopbygning

Vision: Alle relevante fagpersoner i Københavns Kommune skal kende til tegn på negativ social kontrol og vide, hvor de kan hente hjælp og henvise videre.

Målgruppe: Fagpersoner og civilsamfunds-organisationer.

Handleplanens ramme

Beskæftigelses-, Integrations, og Erhvervsforvaltningen har siden 2013 haft en indsats til forebyggelse af negativ social kontrol. Indsatsen har gennemgående haft fokus på at modvirke negativ social kontrol gennem oplysning til børn og unge om rettigheder og handlemuligheder, opkvalificering af kommunalt frontpersonale samt forældredialog i samarbejde med civile aktører. Siden 2021 er indsatsen udvidet med et voksen- og beskæftigelsesfokus gennem etablering af en ordning med social kontrol-vejledere, som bistår jobkonsulenter i jobcenteret med opsporing og håndtering af sager om negativ social kontrol.

I 2024 blev indsatsviften yderligere udvidet med en områdebaseret indsats til forebyggelse af negativ social kontrol i Bispebjerg. Indsatsen består i at koordinere og understøtte lokale aktiviteter, som skal styrke lokalområdets modstandskraft mod negativ social kontrol.

Senest er forvaltningens fokus udvidet i 2025 med et spor målrettet elever på ungdomsuddannelser igennem et samarbejde med MÆRK - Nationalt Center mod Æresrelaterede Konflikter - om en indsats med rettighedsvejledere på udvalgte ungdomsuddannelser.

I 2023 nedsatte Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget en ekspertgruppe, som fik til opdrag at komme med input til kvalificering af indsatserne i forvaltningen. Nærværende handleplan bygger også på ekspertgruppens anbefalinger og input til en ny handleplansperiode 2027-2030.

Handleplanen 2027-2030 er udarbejdet pba. eksisterende mangeårige erfaringer, med anbefalinger fra ekspertgruppen samt fra en nyetableret følgegruppe bestående af relevante civilsamfundsaktører. Handleplanen er samtidig Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningens udmøntning af den lovpligtige beredskabsplan (jf. barnets lov).

Endelig understøtter handleplanen den vision i Københavns Kommunes Integrations- og medborgerskabspolitik, som handler om at imødegå kulturelt betingede udfordringer, herunder negativ social kontrol. Handleplanen understøtter desuden Integrations- og medborgerskabspolitikkens pejlemærker om, at Københavns Kommune vil bidrage til, at alle københavnere med integrationsbehov 1) opnår forståelse og respekt for det danske samfunds grundlæggende værdier, normer og menneskeretlige principper, 2) bliver selvforsørgende, og 3) at børn og unge kommer godt fra start, trives, udvikler sig og bliver så dygtige, som de kan.

Forankring af indsats mod negativ social kontrol i Københavns Kommune

Med vedtagelsen af barnets lov, som trådte i kraft per januar 2024, er det blevet lovpligtigt for kommuner at udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Beredskabet i Københavns Kommune er udarbejdet på tværs af forvaltninger og dækker både børne-, unge- og voksenområdet.

Som angivet i Københavns Kommunes beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, gælder det overordnet, at den forebyggende indsats primært er forankret i Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen, mens den opsporende indsats varetages i alle forvaltninger. Myndighedshåndteringen af bekymringshenvendelser, underretninger og akutte sager varetages som udgangspunkt i Socialforvaltningen (med enkelte undtagelser fsva. bekymringshenvendelser vedr. unge og voksne over 18 år i regi af jobcentret). Kommunens forebyggende indsats på området er således i høj grad koordineret af Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen, men tilrettelægges i tæt samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og øvrige relevante forvaltninger, bl.a. igennem koordineringsenheden til forebyggelse af negativ social kontrol og et dertilhørende direktørforum.

Økonomi

Budget for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens handleplan 2027-2030

	2027	2028	2029	2030	I alt
Bevilling fra Borger-repræsentationen	1,7 mio. kr.	1,7 mio. kr.	1,7 mio. kr.	1,7 mio. kr.	6,8 mio. kr.
Bevilling fra Budget 2024 (områdebaseret indsats)	2,2 mio. kr.	[budgetudløb*]			2,2 mio. kr.
Bevilling fra Budget 2026 (social kontrol-vejledere på Jobcenter København)	4,0 mio. kr.	4,0 mio. kr.	4,0 mio. kr.	[budgetudløb**]	12,0 mio. kr.
Bevilling fra Budget 2027 (styrkelse af rettigheds-vejlederindsatsen)	1,3 mio. kr.	1,3 mio. kr.	[budgetudløb***]		2,6 mio. kr.
Bevilling fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)**** (Rettighedsvejledere)	2,1 mio. kr.	2,1 mio. kr.	[bevillingsudløb*****]		4,2 mio. kr.
I alt	**11,3 mio. kr.**	**9,1 mio. kr.**	**5,7 mio. kr.**	**1,7 mio. kr.**	**27,8 mio. kr.**

Alle poster er afrundede i 2027-pl

* Der er udløb på budgetmidlerne fra Budget 2024 med udgangen af 2027. Midlerne kan søges genfinansieret via forhandlingerne om Budget 2028.

** Der er udløb på budgetmidlerne fra Budget 2026 med udgangen af 2029. Midlerne kan søges genfinansieret via forhandlingerne om Budget 2030.

*** Der er udløb på budgetmidlerne fra Budget 2027 med udgangen af 2028. Midlerne kan søges genfinansieret via forhandlingerne om Budget 2029.

**** Bevillingen fra SIRI udmeldes årligt, men Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen forventer, at bevillingen vil fortsætte i samme leje som hidtil i den resterende indsatsperiode.

***** Bevillingen fra SIRI løber til og med 2028.

Indsatsområde 1:
Rettigheder og handlemuligheder

Alle borgere skal kende deres rettigheder og handlemuligheder og have adgang til støtte til at leve et frit liv uden negativ social kontrol.

Formål

Kendskab til egne rettigheder er afgørende for at kunne leve et frit liv.

Erfaringer fra både praksis og undersøgelser viser, at mange – særligt blandt udsatte målgrupper – mangler viden om egne rettigheder og de støttemuligheder, der findes.

Derfor er oplysning om rettigheder og handlemuligheder et vigtigt greb i arbejdet med at bekæmpe negativ social kontrol.

Hvad er udfordringen?

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen har arbejdet med rettighedsoplysning siden 2013, men der er behov for en styrket og mere systematisk indsats.

Børn og unge skal kende og forstå deres rettigheder og vide, hvor de kan søge hjælp, hvis de oplever, at deres rettigheder bliver brudt. En analyse udgivet af UNICEF og Institut for Menneskerettigheder i 2025 viste, at halvdelen af børn og unge i 6.-9. klasse slet ikke, eller i begrænset omfang, kender til, hvilke rettigheder de har. Det er problematisk, fordi rettighedskendskab har stor betydning for, om børn tager afstand fra og handler på negativ social kontrol. Samtidig skal forældrene være bevidste om, hvad deres børn har ret til selv at bestemme og hjælpes til at skelne mellem almindelig opdragelse og negativ social kontrol. Fagpersoner, som arbejder med børn og unge, skal klædes på til at spotte tegn på rettighedsbrud og hjælpes til at gå i dialog med elever og forældre.

Også blandt nogle grupper af voksne, særligt isolerede kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, er der udfordringer med manglende kendskab til egne rettigheder – nogle er ikke klar over, at de har ret til at disponere over deres egen økonomi, til selv at vælge arbejde, uddannelse eller partner, til skilsmisse mv. Der er derfor behov for at øge rettighedskendskabet blandt særligt udsatte grupper af voksne. Rettighedskendskab kan dog ikke stå alene. For alt for mange betyder manglende systemkendskab til, at de er bange for at bryde med kontrollen, bl.a. på grund manglende viden om gældende lovgivning eller på grund af manglende kendskab til kommunale eller civile ressourcer og hjælpemuligheder. Derfor skal rettighedsoplysning understøttes med øget systemkendskab og viden om, hvordan rettigheder kan omsættes og bruges til handling og selvbestemmelse.

Hvad vil vi?

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget vil arbejde for at øge kendskabet til rettigheder og handlemuligheder igennem følgende initiativer:

a) **Rettighedsindsats på grundskoler** med 1) en helhedsorienteret rettighedsindsats for både elever, forældre og lærere målrettet udvalgte grundskoler med udfordringer med negativ social kontrol. Samt 2) workshops og oplæg om negativ social kontrol for grundskoler med en høj andel af elever med etnisk minoritetsbaggrund.

b) **Rettighedsindsats på udvalgte ungdomsuddannelser:** Dialogindsats for elever på udvalgte ungdomsuddannelser med høj andel af elever med etnisk minoritetsbaggrund, samt styrket indsats med rettighedsvejledere på udvalgte ungdomsuddannelser (eksisterende indsats er i samarbejde med MÆRK t.o.m. 2028, suppleret med en bevilling fra Budget 2027 til styrkelse af indsatsen).

c) **Oplysning om rettigheder og ligestilling** til voksne med fokus på isolerede kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som er i en særlig udsat position. Indsatsen kobles med eksisterende indsatser som social kontrol-vejlederindsatsen på Jobcentret og den områdebaserede indsats til forebyggelse af negativ social kontrol.

d) **Oplysningsindsats med kommunalt fortællerkorps** med unge og voksnes egne fortællinger om oplevelser med negativ social kontrol, og hvad der hjalp dem videre. Målrettet fagpersoner og borgere.

Indsatsområde 2:
Udøverperspektiv og kollektive dynamikker

Alle borgere skal kunne indgå i fællesskaber uden negativ social kontrol, sanktioner eller pres, der begrænser deres livsvalg, selvbestemmelse og frihed.

Formål

Tidligere har indsatsen mod negativ social kontrol primært fokuseret på ofrene for negativ social kontrol, og det arbejde skal fortsætte. Men for at komme problemet til livs, skal der også rettes fokus mod dem, der udøver eller legitimerer negativ social kontrol.

Negativ social kontrol er dog ikke kun et spørgsmål om enkeltpersoners handlinger, men et kollektivt fænomen, der opstår og opretholdes i sociale fællesskaber præget af stærke normer, forventninger og sanktioner, og særligt i miljøer præget af kollektivistiske og patriarkalske familiestrukturer.

Der er derfor behov for indsatser, som ikke alene retter sig mod individet, men som også adresserer de kollektive dynamikker, normer og mekanismer, der fastholder kontrollen, og som tager hensyn til, at udøvere selv kan være underlagt pres og kontrol.

Hvad er udfordringen?

Kontrollen udøves ofte af flere aktører på tværs af generationer og relationer – både familie, venner og andre i lokalmiljøet – og mange udøvere befinder sig samtidig i en dobbeltposition, hvor de selv er underlagt pres om at kontrollere andre. Dette gælder ikke mindst blandt børn og unge, som i nogle tilfælde tager normerne og presset med sig i skolen eller på ungdomsuddannelserne. Her kan de komme til at kontrollere og sanktionere hinandens påklædning, madindtag, vennegruppe eller generelle adfærd, ofte med rod i religiøse normer og forskrifter.

En landsdækkende forundersøgelse af negativ social kontrol i det offentlige af MÆRK fra 2025 viste, at der blandt offentligt ansatte fagpersoner er udfordringer med udøvelse eller legitimering af negativ social. Et fokus på modstand og tavshedskultur blandt fagpersoner i Københavns Kommune er derfor relevant for at sikre, at borgere i Københavns Kommune kan regne med at få den hjælp og støtte, de har brug for ift. negativ social kontrol.

.

Hvad vil vi?

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget vil imødegå udøvere og kollektive dynamikker, der legitimerer negativ social kontrol igennem følgende initiativer:

a) **Børne- og ungeindsats for grundskoleelever og elever på ungdomsuddannelser** med fokus på negativ social kontrol elever imellem på skolen og online.

b) **Dialogindsats for voksenmålgruppen:**
1) Indsats med fokus på fx kollektive dynamikker, sladder og holdningsbearbejdning, og 2) udøverfokus i social kontrol-vejlederindsatsen. Den eksisterende indsats udvides med fokus på udøvelse af negativ social kontrol og dobbeltpositionen som offer/udøver.

c) **Forebyggelse og håndtering af modstand, berøringsangst og tavshedskultur** blandt fagpersoner i Københavns Kommune.

Indsatsområde 3: **Beskæftigelse**

Alle borgere skal have reel mulighed for at indgå i arbejds- og uddannelsesfællesskaber og forsørge sig selv uden begrænsninger fra negativ social kontrol.

Formål

Alle har ret til at arbejde, og beskæftigelse kan være både et mål og et middel til at bryde med isolation og negativ sociale kontrol. Derfor skal vi fortsat bekæmpe negativ social kontrol som barriere for beskæftigelse.

Hvad er udfordringen?

Negativ social kontrol kan være en væsentlig barriere for deltagelse på arbejdsmarkedet og i uddannelse. Undersøgelser peger på, at særligt kvinder med etnisk minoritetsbaggrund kan opleve begrænsninger ift. valg af job og uddannelse – og i nogle tilfælde helt blive forhindret i at arbejde. Ifølge Danmarks Statistik er kvinder med ikke-vestlig baggrund i mindre grad i beskæftigelse sammenlignet mænd med ikke-vestlig baggrund og personer med dansk oprindelse.

Et arbejde kan styrke den enkeltes økonomiske selvstændighed, danskkundskaber, netværk og kendskab til rettigheder og samfund og dermed øge mulighederne for at bryde med kontrol og isolation. Det kan dog være hårdt og ensomt at bryde med negativ social kontrol, da det ofte indebærer et brud med det eksisterende netværk. Vi skal derfor have fokus på, at dem, vi hjælper videre, bliver grebet i deres nye tilværelse og støttes i at fastholde deres job eller uddannelse.

Særligt ægtefælleforsørgede kvinder befinder sig i en udsat position. Mange har begrænset kontakt med arbejdsmarkedet og det omgivende samfund, samtidig med at deres opholdsgrundlag og økonomi kan være tæt knyttet til ægtefællen. Derfor er der behov for en styrket indsats for at opspore tegn på negativ social kontrol og understøtte, at kvinder i målgruppen får adgang til fællesskaber, som kan styrke deres handlemuligheder.

Hvad vil vi?

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget vil bekæmpe negativ social kontrol som barriere for beskæftigelse igennem følgende initiativer:

a) **Styrket social kontrol-vejlederindsats** på Jobcenter København.

b) **Øget samarbejde med civilsamfundsorganisationer** og fx indsatsen "Perspektiv – beskæftigelsesindsats for ægtefælleforsørgerede kvinder" – ift. at støtte de mest isolerede og udsatte kvinder.

c) **Fokus på mentor og efterværn** for voksne og unge i jobcentret. Med fokus på fastholdelse af borger i job/uddannelse, at bryde social isolation, hverdagsmestring samt følgevirkninger af negativ social kontrol.

Indsatsområde 4:
Videns- og kompetenceløft

Alle relevante fagpersoner i Københavns Kommune skal kende til tegn på negativ social kontrol og vide, hvor de kan hente hjælp og henvise videre.

Formål

Borgere, der er udsat for negativ social kontrol, skal møde fagpersoner, der kan identificere bekymringer, handle relevant og henvise til rette instans. Samtidig skal indsatsen på tværs af Københavns Kommune tage afsæt i en fælles tilgang til negativ social kontrol.

Hvad er udfordringen?

Negativ social kontrol er et komplekst fænomen, både i de måder det kommer til udtryk på, og fordi roller som udøver og udsat ofte kan være sammenvævede. Dette kan skabe usikkerhed blandt fag-personer om, hvordan bekymringer skal håndteres, og bidrage til berøringsangst ift. at gribe ind. Der mangler fortsat viden om tegn på negativ social kontrol, og der eksisterer forskellige forståelser af problematikken på tværs af kommunen. Københavns Kommune er landets største arbejdsplads, og medarbejdere med borgerkontakt skal typisk forholde sig til mange forskellige udfordringer i hverdagen. Skolelæreren, jobkonsulenten mm. er ofte borgerens eneste kontakt med offentlige myndigheder, og det er derfor vigtigt, at alle fagpersoner med borgerkontakt føler sig godt rustet til at hjælpe borgere udsat for negativ social kontrol. Der er derfor behov for, at fagpersoner er klædt på med faglig viden og kendskab til relevant lovgivning, så der opbygges et fælles fagligt sprog og ståsted på tværs af kommunen.

Dette kalder på en styrket opkvalificeringsindsats. Erfaringerne fra social kontrol-vejlederindsatsen viser, at løbende sparring med lokale ressourcepersoner og et vedvarende fokus via bl.a. netværks-grupper styrker fagpersoners handlekraft ift. at reagere på negativ social kontrol.

Målet er, at få fagpersoner skal vide meget, mens mange fagpersoner skal vide nok til at kunne identificere bekymringer og vide, hvor de kan hente sparring eller henvise videre. Dette kræver et styrket samarbejde på tværs af forvaltningerne.

Derudover skal indsatsen i højere grad have fokus på udvikling og vidensopbygning samt løbende inddragelse af civilsamfundet.

Hvad vil vi?

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget vil arbejde for at øge kendskabet til rettigheder og handlemuligheder igennem følgende initiativer:

a) **Differentieret opkvalificering af fagpersoner.**
En styrket og differentieret opkvalificering af relevante fagpersoner i Københavns Kommune gennem tre niveauer:

1. Nøglepersoner med indgående viden og ekspertise på området.
2. Lokale ressourcepersoner i områder eller enheder med særlige udfordringer.
3. Bred opkvalificering af frontpersonale gennem oplæg, e-læring mv., så flere fagpersoner kan identificere tegn på negativ social kontrol og handle relevant.

b) **Øget koordinering og vidensdeling.**
Styrke koordinering og vidensdeling på tværs af relevante forvaltninger i Københavns Kommune, med andre kommuner nationalt og internationalt samt med relevante forskere. Det skal bl.a. ske gennem den eksisterende koordineringsenhed med repræsentanter fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen samt Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen

c) **Løbende inddragelse af civilsamfundet.**
Sikre løbende inddragelse af og samarbejde med relevante civilsamfundsorganisationer Det skal bl.a. ske gennem følgegruppe og systematisk vidensdeling.

d) **Styrket opfølgning og vidensopbygning.**
Fokus på styrket opfølgning på indsatser og indsatsmål med øget fokus på forandring og effekt. Formålet er i højere grad systematisk at følge indsatserne og styrke viden om, hvad der virker.

Opfølgning på handleplanen

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen vil løbende følge op på handleplanens indsatser med henblik på at sikre fremdrift samt understøtte, at viden, erfaringer og resultater fra indsatserne anvendes til at kvalificere både nuværende og fremtidige indsatser.

I forbindelse med handleplanens udmøntning vil Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen udarbejde projektbeskrivelser for initiativerne under handleplanens indsatsområder. Projektbeskrivelserne vil indeholde konkrete mål for hver indsats samt økonomisk fordeling. Projektbeskrivelserne vil blive forelagt Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget i første halvår af 2027 og første halvår af 2029.

Som opfølgning på indsatsernes resultater vil en status blive forelagt Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsudvalget årligt.

Beskæftigelses-, Integrations- og Erhvervsforvaltningen har desuden etableret en følgegruppe bestående af repræsentanter fra relevante civilsamfundsorganisationer. Følgegruppens sammensætning er dynamisk og udvides løbende. Følgegruppen følger indsatserne i handleplanen og vil blive inddraget til løbende sparring om handleplanens indsatser.

Referencer

Als Research:
2020: Social kontrol som barriere for etniske minoritetskvinders beskæftigelse.
2023: Områdebaseret forebyggelse af negativ social kontrol.

Etnisk Konsulentteam. 2025: Årsrapport 2025

KVINFO. 2023: Negativ social kontrol og beskæftigelse blandt kvinder med minoritetsetnisk baggrund.
Københavns Kommunes Medborgerskabsundersøgelse 2021

Københavns Kommune. 2024. Beredskabsplan til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter

MÆRK Nationalt Center mod Æresrelaterede konflikter:
2025: Forundersøgelse om personer, der i offentlig tjeneste eller hverv udøver eller muliggør udøvelse af negativ social kontrol over for borgere i æresrelaterede konflikter.
2026: Styrket integrationsfaglighed i det sociale arbejde

UNICEF & Institut for Menneskerettigheder. 2025: Kendskab til rettigheder blandt børn i 6.-9. klasse – En analyse af omfang og betydning.